Категорія справи № **519/15/17: Цивільні справи; Розгляд клопотань про визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні; Клопотання про визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню.**
Надіслано судом: **11.05.2017.** Зареєстровано: **12.05.2017.** Оприлюднено: **15.05.2017.**
Дата набрання законної сили: **10.05.2017**

Номер провадження: 22-ц/785/3879/17

Головуючий у першій інстанції ОСОБА_1

Доповідач Журавльов О. Г.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

УХВАЛА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

10.05.2017 року м. Одеса

Колегія суддів судової палати у цивільних справах апеляційного суду Одеської області в складі:

головуючого - Журавльова О.Г.,

суддів: Калараша А.А., Кравця Ю.І.,

при секретарі Ліснік Н.П.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в місті Одесі цивільну справу за клопотанням представника Ostchem Holding Limited (Остхем Холдінг Лімітед) про визнання та надання дозволу на примусове виконання на території України часткового арбітражного рішення за згодою № 1 Арбітражного інституту ОСОБА_2 палати м. Стокгольма від 25.07.2016 року по справі №V 2016/065, за апеляційною скаргою публічного акціонерного товариства «Одеський припортовий завод» на ухвалу Южного міського суду Одеської області від 06 березня 2017 року,

встановила:

У січні 2017 року представник Ostchem Holding Limited (Остхем Холдинг Лімітед) звернувся до суду з вказаним клопотанням, мотивуючи свої вимоги тим, що 25.07.2016 року Арбітражним інститутом ОСОБА_2 палати м. Стокгольма, за згодою сторін, було прийнято часткове арбітражне рішення за згодою №1 по справі №V 2016/065 за позовом Ostchem до ПАТ «Одеський припортовий завод» (далі - ПАТ «ОПЗ») про стягнення заборгованості, яким зобовязано ПАТ «ОПЗ» сплатити Ostchem наступні суми, а саме: 193257811,22 доларів США, що становить неоспорюваний непогашений основний борг та 57977343,37 доларів США, що становить неоспорювану нараховану пеню, що повинна бути сплачена Ostchem відповідно до статті 7.2 Контракту купівлі - продажу природного газу №20/СН-36-1 від 20.01.2013 року.

Ухвалою Южного міського суду Одеської області від 06 березня 2017 року клопотання представника Ostchem Holding Limited про визнання та надання дозволу на примусове виконання на території України часткового арбітражного рішення за згодою №1 Арбітражного інституту ОСОБА_2 палати

м. Стокгольма від 25.07.2016 року по справі № V 2016/065 про стягнення заборгованості з ПАТ «Одеський припортовий завод» було задоволено.

Визнано та надано дозвіл на примусове виконання часткового арбітражного рішення за згодою №1 Арбітражного інституту ОСОБА_2 палати м. Стокгольма від 25 липня 2016 року по справі № V 2016/065, про стягнення з ПАТ «Одеський припортовий завод» на користь компанії Остхем Холдинг Лімітед (Oscthem Holding Limited) неоспорюваного непогашеного основного боргу в розмірі 5240997234,04 грн., та неоспорюваної нарахованої пені в розмірі 1 572 299 170,32 грн., що повинна бути сплачена відповідно до статті 7.2 Контракту купівлі-продажу природного газу №20/СН-36-1 від 20 січня 2013 року.

Видано виконавчий лист про стягнення заборгованості з ПАТ «Одеський припортовий завод» на користь компанії Остхем Холдинг Лімітед (Oscthem Holding Limited)» неоспорюваного непогашеного основного боргу в розмірі 5240997234,04 грн., та неоспорюваної нарахованої пені в розмірі 1 572 299 170,32 грн., що повинна бути сплачена відповідно до статті 7.2 Контракту купівлі-продажу природного газу №20/СН-36-1 від 20 січня 2013 року.

Вказане судове рішення оскаржує в апеляційному порядку ПАТ «ОПЗ», до апеляційної скарги якого приєднався Фонд державного майна України.

В скарзі з посиланням на порушення судом норм процесуального права ставиться питання про скасування оскаржуваної ухвали та постановки нової про відмову у задоволенні клопотання про визнання та надання дозволу на примусове виконання на території України часткового арбітражного рішення за згодою №1 Арбітражного інституту ОСОБА_2 палати м. Стокгольма від 25.07.2016 року по справі №V 2016/065.

Апелянт повторно в судове засідання не зявився. Про час та місце розгляду справи в апеляційному суді повідомлявся належним чином.

Згідно ч. 2 ст. 305 ЦПК України неявка сторін або інших осіб, які беруть участь у справі, належним чином повідомлених про час і місце розгляду справи не перешкоджає розглядові справи.

Вивчивши матеріали справи, заслухавши суддю доповідача, перевіривши законність і обґрунтованість судового рішення, доводів апеляційної скарги та заперечень на неї, судова колегія вважає, що апеляційна скарга не підлягає задоволенню з наступних підстав.

Відповідно до ч. 1 ст. 390 ЦПК України рішення іноземного суду (суду іноземної держави; інших компетентних органів іноземних держав, до компетенції яких належить розгляд цивільних чи господарських справ; іноземних чи міжнародних арбітражів) визнаються та виконуються в Україні, якщо їх визнання та виконання передбачено міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, або за принципом взаємності.

Згідно ст. ст. 391, 392 ЦПК України рішення іноземного суду може бути пред'явлено до примусового виконання в Україні протягом трьох років з дня набрання ним законної сили і розглядається судом за місцем проживання (перебування) або місцезнаходженням боржника. Якщо боржник не має місця проживання або місцезнаходження на території України або його місце проживання або місцезнаходження невідоме, питання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду розглядається судом за місцезнаходженням в Україні майна боржника.

За ч. 1 ст. 393 ЦПК України клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду подається до суду безпосередньо стягувачем (його представником) або, відповідно до міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, іншою особою (її представником).

Відповідно до ч. 1 ст. 394 ЦПК України клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду подається у письмовій формі і повинно містити: ім'я (найменування) особи, що подає клопотання, зазначення її місця проживання (перебування) або місцезнаходження; ім'я (найменування) боржника, зазначення його місця проживання (перебування), його місцезнаходження чи місцезнаходження його майна в Україні; мотиви подання клопотання.

Як розяснено в п. 12, 20 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражі і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України» від 24.12.1999 року №12, клопотання про визнання й виконання рішень іноземних судів (авбітражів) суд розглядає у визначених ними межах і не може входити в обговорення правильності цих рішень по суті, вносити до останніх будь-які зміни.

При розгляді й вирішенні зазначених заяв і клопотань суд має керуватися відповідними нормами ЦПК України, Законом України «Про міжнародний комерційний арбітраж», Положенням про Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України, положеннями міжнародних договорів про міжнародний арбітраж, Регламентом Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України, Законом України «Про торгово-промислові палати в Україні», арбітражною угодою чи арбітражним застереженням сторін.

Згідно ст. 35 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» та ч. 1 ст. 4 Конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень для визнання та приведення до виконання арбітражного рішення сторона, що подає клопотання про таке визнання та виконання, подає наступні документи: належним чином посвідчений оригінал арбітражного рішення або його належним чином посвідчену копію, оригінал арбітражної угоди або її належним чином засвідчену копію.

Судом встановлено, матеріалами справи підтверджено, що 25.07.2016 року частковим арбітражним рішенням за згодою № 1 Арбітражного інституту ОСОБА_2 палати м. Стокгольма по справі № V 2016/065 за позовом Ostchem Holding Limited (Остхем Холдинг Лімітед) до ПАТ «Одеський припортовий завод» про стягнення заборгованості стягнуто на користь заявника з ПАТ «ОПЗ» 193257811,22 доларів США, що становить неоспорюваний непогашений основний борг та 57977343,37 доларів США. що становить неоспорювану нараховану пеню, що повинна бути сплачена відповідно до статті 7.2 Контракту купівлі - продажу природного газу № 20/СН-36-1 від 20.01.2013 року.

Відповідно до п. 9.2 Контракту купівлі-продажу природного газу № 20/СН-36-1 від 20 січня 2013 року, у разі неможливості досягнути згоди в процесі переговорів і консультацій протягом 30 днів з моменту виникнення будь-якого спору або розбіжності, спори передаються на розгляд в Арбітражний інститут ОСОБА_2 палати м. Стокгольма. (а.с.51)

Згідно довідки Арбітражного інституту ОСОБА_2 м. Стокгольма від 28 липня 2016 року часткове арбітражне рішення за згодою у арбітражному провадженні було винесене 25 липня 2016 року, набрало законної сили 25 липня 2016 року та є обовязковим для виконання сторонами у відповідності до статті 40 Арбітражного Регламенту Арбітражного інституту ОСОБА_2 палати м. Стокгольма. (т.1 а.с.68)

Сторони по справі є державами-учасницями Конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень (Нью-Йорк, 10 червня 1958 року), яка ратифікована Україною 10 жовтня 1960 року.

Пунктом 1 статті 1 цієї Конвенції передбачено, що вона застосовується щодо визнання і виконання арбітражних рішень, постановлених на території іншої держави, ніж держава, де запитуються їх визнання і виконання, за спорами, сторонами в яких можуть бути, як фізичні, так і юридичні особи. Вона застосовується також щодо арбітражних рішень, які не вважаються внутрішніми рішеннями у тій державі, де запитуються їх визнання та виконання.

Статтею 3 цієї Конвенції встановлено, що кожна договірна держава визнає арбітражні рішення, як обов'язкові та виконує їх відповідно до процесуальних норм тієї території, де запитуються визнання та виконання цих рішень, на умовах, викладених у статтях Конвенції.

Згідно ст. 396 ЦПК України, підставами для відмови у задоволенні клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду є наступне: 1. Клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду не задовольняється у випадках, передбачених міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. 2. Якщо міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, такі

випадки не передбачено, у задоволенні клопотання може бути відмовлено: 1) якщо рішення іноземного суду за законодавством держави, на території якої воно постановлено, не набрало законної сили; 2) якщо сторона, стосовно якої постановлено рішення іноземного суду, була позбавлена можливості взяти участь у судовому процесі через те, що їй не було належним чином повідомлено про розгляд справи; 3) якщо рішення ухвалене у справі, розгляд якої належить виключно до компетенції суду або іншого уповноваженого відповідно до закону органу України; 4) якщо ухвалене рішення суду України у спорі між тими самими сторонами, з того ж предмета і на тих же підставах, що набрало законної сили, або якщо у провадженні суду України є справа у спорі між тими самими сторонами, з того ж предмета і на тих же підставах до часу відкриття провадження у справі в іноземному суді; 5) якщо пропущено встановлений міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та цим Законом строк пред'явлення рішення іноземного суду до примусового виконання в Україні; 6) якщо предмет спору за законами України не підлягає судовому розгляду; 7) якщо виконання рішення загрожувало б інтересам України; 8) в інших випадках, встановлених законами України.

Також у ст. 36 Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» визначено вичерпний перелік підстав для відмови у визнанні або у виконанні арбітражного рішення.

Відповідно до ч. 1 статті V Нью-Йоркської Конвенції, у визнанні та виконанні арбітражного рішення може бути відмовлено на прохання тієї сторони, проти якої воно спрямоване, тільки якщо ця сторона надасть компетентній владі за місцем, де проситься визнання і приведення у виконання, докази того, що: сторони в арбітражній угоді були за застосованим до них законом у будь-якій мірі недієздатними, або ця угода є недійсною згідно із законом, якому сторони цю угоду підпорядкували, а за відсутності такої вказівки - за законом країни, де рішення було винесене, або сторона, проти якої винесене рішення, не була належним чином повідомленою про призначення арбітра або про арбітражний розгляд чи з інших причин не могла надати свої пояснення, або вказана ухвала винесена щодо спору, не передбаченого або такого, що не підпадає під умови арбітражної угоди або арбітражного застереження в договорі, або містить постанови з питань, що виходять за межі арбітражної угоди або арбітражного застереження в договорі, з тим, проте, що якщо постанови з питань, що охоплюються арбітражною угодою або застереженням, можуть бути відокремлені від тих, які не охоплюються такою угодою або застереженням, то та частина арбітражного рішення, яка містить постанову з питань, що охоплюються арбітражною угодою або арбітражним застереженням у договорі, може бути визнана та приведена у виконання, або склад арбітражного органу або арбітражний процес не відповідали угоді сторін або, за відсутності такого, не відповідали закону тієї країни, де мав місце арбітраж, або рішення ще не стало остаточним для сторін або було скасоване чи призупинене виконанням компетентною владою країни, де воно було винесене, або країни, закон якої застосовується.

Крім того, за ч. 2 статті V Нью-Йоркської Конвенції, у визнанні і приведенні у виконання арбітражного рішення може бути також відмовлено, якщо компетентна влада країни, в якій проситься визнання і виконання, знайде, що: об'єкт спору не може бути предметом арбітражного розгляду за законами цієї країни, або визнання і приведення у виконання цього рішення суперечать публічному порядку цієї країни.

Відповідно до правової позиції Верховного Суду України, викладеної у постанові від 23.04.2014 року у справі № 6-39цс14, оскільки правовідносини щодо надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду на території України врегульованні статтею V Конвенції про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень від 10.06.1958 року (Нью-Йорк), статтею 9 Угоди про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності від 20.03.1992 року, ратифікованої постановою Верховної Ради України від 19.12.1992 року № 2889-XII, та статтею 36 Закону України від 24.02.1994 року №4003-XII «Про міжнародний комерційний арбітраж», то тягар доведення наявності підстав для відмови у визнанні та виконанні арбітражного рішення покладається на сторону, яка заперечує проти клопотання стягувача, й підстави для застосування частини другої статті 396 Цивільного процесуального кодексу України відсутні.

Доводи апеляційної скарги про направлення на адресу Апеляційного суду округу Свеа в м. Стокгольм заяви про скасування заключного рішення Арбітражного інституту ОСОБА_2 палати м. Стокгольма від 11 жовтня 2016 року у справі №V 2016/065, як на підставу скасування ухвали суду не

можуть бути прийняті до уваги, оскільки заявник Ostchem Holding Limited (Остхем Холдинг Лімітед) просив визнати та надати дозвіл на примусове виконання іншого рішення, а саме: часткового арбітражного рішення за згодою №1 Арбітражного інституту ОСОБА_2 палати м. Стокгольма від 25 липня 2016 року, яке набрало законної сили та згідно довідок від 23.02.2017 та 24.02.2017 року у провадженні Апеляційного суду округу Свеа в м. Стокгольм відсутні клопотання щодо скасування цього рішення та справи щодо його оспорювання. (т.1 а.с.231-238)

Належних доказів які б спростовували встановлені обставини апелянтом до суду апеляційної інстанції не надано та матеріали справи не містять.

Крім того, вичерпний перелік правочинів, що порушують публічний порядок встановлений ст. 228 ЦК України.

Відповідно до ч. 2 п. 18 постанови Пленуму Верховного Суду України від 06.11.2009 року №9 при кваліфікації правочину за статтею 228 ЦК України має враховуватися вина, яка виражається в намірі порушити публічний порядок сторонами правочину або однією зі сторін. Доказом вини може бути вирок суду, постановлений у кримінальній справі, щодо знищення, пошкодження майна чи незаконного заволодіння ним тощо. Наслідки вчинення правочину, що порушує публічний порядок, визначаються загальними правилами.

При цьому жодних обвинувальних вироків українського суду, або відповідного судового рішення судів інших держав, що набрали законної сили, про притягнення посадових осіб ПАТ «ОПЗ» або Остхем Холдинг Лімітед до відповідальності, боржником надано не було.

Таким чином, всупереч доводів апеляційної скарги, суд першої інстанції дійшов до обґрунтованого висновку про безпідставність тверджень боржника про порушення публічного порядку України.

Враховуючи, що боржником не надано доказів того, що є підстави для відмови у визнанні або у виконанні арбітражного рішення, арбітражне рішення набрало законної сили, визнання та виконання арбітражного рішення не суперечить публічному порядку України, суд першої інстанції дійшов до обґрунтованого висновку про наявність правових підстав для задоволення клопотання представника Остхем Холдинг Лімітед. Вказані висновки суду відповідають зібраним у справі доказам, яким судом дана належна оцінка, правильно визначена юридична природа правовідносин що виникли і закон, який їх регулює, а доводи апеляційної скарги не спростовують висновків суду першої інстанції, обґрунтовано викладених в мотивувальної частині оскаржуваного судового рішення.

Докази та обставини, на які посилається апелянт в скарзі, були предметом дослідження судом першої інстанції та додаткового правового аналізу не потребують, оскільки при їх дослідженні та встановленні судом були дотримані норми матеріального і процесуального права.

Встановлено й це вбачається з матеріалів справи, що оскаржуване судове рішення ухвалено з додержанням норм матеріального та процесуального права, а доводи апеляційних скарг не спростовують висновків суду першої інстанції, обґрунтовано викладених в мотивувальної частині судового рішення.

Суди розглядають цивільні справи відповідно до вимог ст. 11 ЦПК України, тобто в межах заявлених вимог та на підставі наданих сторонами доказів.

Згідно ч. 3 ст. 10, ч. 2 ст. 59, ч. ч. 1, 4 ст. 60 ЦПК України кожна сторона повинна довести допустимими та належними доказами ті обставини, на які вона посилається, як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених законом, доказування не може ґрунтуватися на припущеннях.

Відповідно до ч. 1 ст. 57 ЦПК України, доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи.

Згідно з розясненнями викладених в п. 26 постанови Пленуму Верховного Суду України № 2 від 12.06.2009 року «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді

справ у суді першої інстанції», під час судового розгляду предметом доказування є факти, якими обґрунтовують заявлені вимоги чи заперечення і підлягають встановленню при ухваленні рішення.

Наявність чи відсутність наведених обставин та можливість встановлення відповідних фактів суд вирішує відповідно до положень ст. ст. 10, 11, 27, 57-60 ЦПК України, за якими сторони при вирішенні справи зобовязані довести перед судом ті обставини, на які вони посилаються як на підстави їх вимог.

Відповідно до ч. 1 ст. 212 ЦПК України суд оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному, об'єктивному та безпосередньому дослідженні наявних у справі доказів.

Таким чином, всупереч твердженню скарг, суд першої інстанції правильно встановив обставини справи та постановив ухвалу з додержанням вимог закону, тому у відповідності зі ст. ст. 311, 312 ЦПК України, підстави для її скасування відсутні.

Керуючись ст. ст. 209, 303, 312, 314, 315, 319, 324 ЦПК України, судова колегія,

ухвалила:

Апеляційну скаргу публічного акціонерного товариства «Одеський припортовий завод» відхилити.

Ухвалу Южного міського суду Одеської області від 06 березня 2017 року залишити без змін.

Ухвала апеляційного суду набирає законної сили з моменту проголошення, але може бути оскаржена протягом двадцяти днів безпосередньо до суду касаційної інстанції з дня набрання нею законної сили.

Головуючий О.Г.Журавльов

Судді

ОСОБА_3

ОСОБА_4